

DRAUGAS
The Lithuanian Daily Friend
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY
2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Telephone Canal 8010-8011
The most influential Lithuanian Daily in America

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

...“and that government of the people, by the people, for the people, shall not perish from the earth.”
—Abraham Lincoln

No. 245 Price 3c Chicago, Illinois, Pirmadienis, Spalio (Oct.) 18 d., 1943 m. Kaina 3c Vol. XXVII

NACIAI TRAUKIASI NUO VOLTURNO!

AUSTRALIEČIAI VAROSI PIRMYN DVIEM N. GVINEJOS SLĒNIAIS

Lėktuvai puola visas japonų bazines

SAJUNGININKŲ STA-BAS pietvakarių Pacifike, spalį 17 — Australiečiai kareiviai, kurie varosi į japonų Madang bazę, pasistumėję Uri ir Faria slėniais. Mitchell bombieriai padėjo pėstininkams apšaudydami japonus nuo Sio iki Saidor, ir numesdami 35 tonus bombų.

Liberator bombieriai atakavo japonų laikomus Aroe salas ir nušovė vieną japonų lėktuvą. Sąjungininkų lėktuvai šiuo metu nuolat puola New Britain salą. Cape Hoskins aerodromas apgadintas pačiam jo centre, o Cape Gloucester aerodromas buvo apmėtytas 42 tonais bombų.

Ketvirtadieny, Mitchell bombieriai kulkosvaizdžiais apšaudė japonų laikomus miestelius tarpe Cape Gloucester ir Sag Sag, ir bombomis apgadino japonų transporto laivus. Liberator bombieriai atakavo ir padegė Gasmata aerodromą.

Japonų lėktuvai atakavo amerikiečių pozicijas Vella Lavella saloje. Vienas jų buvo sunaikintas, o kitas apgadintas. Japonų bombieriai silpnai puolė Finschhafeną ir Cape Sudest, Naujojo Gvinėjos.

Pietų Pacifike, lengvieji karo laivai nušovė priešų lėktuvą virš Choiseul.

U. S. lėktuvai apgadino didelę japonų dirbtuvę Burmoje

U. S. AVIACIJOS STA-BAS, spalį 17 — Vienolika Liberator bombierių ketvirtadieny sunkiai apgadino japonų laikomą Irrawaddy Flotilla dirbtuvę Rangoono, kuri yra didžiausia Burmoje, ir nušovė 3 priešų lėktuvus, iš 12 pakilusių prieš juos. Amerikiečiai prarado vieną bombierių.

Angliakasiai gaus didesnes algas: Lewis

WASHINGTON, spalį 17 — Prašydamas jų grįžti darban, John L. Lewis vakar pranešė jiems, kad jis manęs jog karo darbo taryba ateinančią savaitę užgirs darbo dienos pailginimą ir algų pakėlimą, maždaug \$1.75 dienai, visiems angliakasiams.

ORAS

Giedra. Truputį šilčiau.

JAPONŲ OFENSYVA ATSTUMIA KINIEČIUS

CHUNGKING, spalį 17 — Prie jėgimo iš Burmos į pietvakarinę Kiniją, 10,000 japonų kareivių dviem ofensyvom stumia kiniečius atgal. Japonų biuletenis, transliuotas per Berlyno radio, sakė japonų neseniai pradėta ofensyva, “kad sustabdžius kiniečių vaju atsiimt Burma,” progresuoja iš Tengyueh, Yunnane, ir Myitkyina, siaurės Burmoje.

Domei žinių agentūros pranešimas iš Tokyo radio sakė japonai pradėjo puolimą prieš 10 Kinijos divizijų, kurios aprūpintos Amerikos ginklais, ir kurioms vadovauja amerikiečiai karininkai.

Atvyko “Gripsholm” parvežti amerikiečius

MORMUGAO, portugalų Indija, spalį 17 — Čia vakar atplaukė švedų laivas “Gripsholm,” vežinas 1,500 japonų iš siaurės Amerikos, kurie bus ikeisti už tiek pat siaurės Amerikos civilių gyventojų iš japonų okupuotų teritorijų. Manoma apskaitė użims maždaug savaitę laiko.

Susimušė du blimpai; aštuoni vyrai žuvo

PHILADELPHIA, spalį 17 — Laivynas vakar pranešė, kad tirštoj migloj du jo žvalgybiniai blimpai susimušė ore virš New Jersey pakraščio. Vienas jų krito jūron, o antras mažai apgadintas, grįžo į savo bazę. Tik vienas kritusio blimpogulos narys tebuvo išgelbėtas.

Jaunieji komunistai persiorganizuoja

NEW YORKAS, spalį 17 — Jaunųjų Komunistų Sąjungos seimas šiandien likvidavo Sąjungą. Komunistėliai dabar organizuos naują organą, iš tų pačių žmonių, tik nauju “anti-fašistų” vardu.

RADO DINGUSI LĒKTUVĄ; 10 ŽUVO

NASHVILLE, Tenn., spalį 17 — Vakarių tirstam miške rastas nukritęs American Airlines lėktuvas. Šeši keleiviai ir 4 igulos na-

NACIAI IŠSPROGDINO DNEPRO UŽTVANKA

Vieno didžiųjų visoj Europoj Dniepro užtvankos išsprogdinimu, duodama suprasti, kad vokiečiai ruošiasi bėgti iš Krymo. Be to, ir kitose vietose vokiečių spaudimas iš rusų pusės nesustoja. (Acme-Draugas Telephoto)

ŽUTBŪTINĖS KOVOS MELITOPOLYJ

Rusai atmuša vokiečių kontrataką

LONDONAS, spalį 17 — Vokiečiai jau šešta diena desperatiškai kovoja Melitopoly vis puldami rusų kariuomenes savo tankais, nežiūrint didelių nuostolių. Vien pietvakarinėj to miesto daly rusai sunaikino 40 nacių tankų. Šiuo laiku į tą miestą skuba nauji daliniai rusų ir vokiečių kariuomenių. Manoma, kad tos kovos dar labiau paastrės, kadangi vokiečiai siūncia rezervus iš Krimijos, o rusai skuba iš šiaurės.

Rusų pagelbinis dalinys, kuris užėmė Zaporozhe, pasivarė nuo 3 iki 6 mylių Krimijos geležinkelio ir užėmė šešias apgyventas vietas.

Prie Dnieperio, rusai praplėčia savo pozicijas vakariniam krante, kur pasivarė iki 6 mylių ir užėmė kelis kaimelius. Žemiau Go-

melio, pietinėj Baltrusioj, rusai sakė jų kariuomenės žygiuoja pirmyn po sunkių kovų.

Melitopoly kovojama durtuvais ir granatomis, nors rusų artilerija nuolat apšaudo stipriuosius nacių punktus.

Britų radio transliavo raportą iš fronto, kuris sakė pusė Melitopolio jau rusų rankose.

Vokiečių pranešimas sakė rusai smarkiai atakuoja Baltrusioje į Gomel, Orsha ir Mosilev miestus, ir Nevelio sektorių šiaurėje.

Londono radio pranešė apie Reicho “protektoriatą” Karl Frank kalbą Pragoje, kurioje jis sakė jeigu vokiečių linijos rytuose neatsilaikytų, vokiečiai turėsia paversti Čekijos ir Moravijos (Čekoslovakiją) į rūks-tančius griūvėsius.

Egipte įvyko žemės drebėjimas

CAIRO, Egiptas, spalį 17 — Mažas žemės drebėjimas vakar supurtė pastatus čia, bet nepadarė didesnių nuostolių.

Raporte taipgi neminama, kad būtų buvęs sužeistas ar užmuštas nors vienas asm.

VĒLIAUSIOS ŽINIOS

IŠ GRAIKIJOS — Naciai pradėjo skaičiuoti žydus Graikioj, matomai pirm negu pradės pogrąmą, kaip darė Danioj.

IŠ BALKANŲ — Jugoslavai partizanai atmetė maršalo Rommel kareivius prie Split uosto.

IŠ PACIFIKO — Sąjungininkai randasi tik 40 mylių nuo japonų Madang bazės.

IŠ LONDONO — Dideli skaičiai sąjungininkų lėktuvų skrido virš kanalo į Prancūzijos pusę.

Sako naciai vartoja 21 diviziją prieš serbus

LONDONAS, spalį 17 — Čia sakoma naciai vartoja 21 diviziją prieš partizanus, kurie grėsia Jugoslavijos svarbiausiom susisiekimo linijom, ir paskyrė du žymiu generolu vadovauti tom jėgom, maršalą Erwin Rommel, ir po juo maršalą Maximilian von Weichs. Svarbiausia tų divizijų užduotis bus išvaryti partizanus iš tvirtovių Dalmatijos pakrašty, kur sąjungininkų kariuomenės galėtų išlipti, ir apsaugoti Sava upės slėnį ir geležinkelį.

Yra įrodymų, kad Gen. Broz vadovaujami partizanai deda pastangas išardyti arba užimti tą slėnį ir geležinkelį.

Dabar kovojama už geležinkelio tiltą virš Sava upės, prie Sevnica. Sakoma geležinkelis perkirstas prie Zidanimost. Zenica mieste kovojama gatvėse.

Pietinėj Jugoslavioj, Gen. Mihailovich kariuomenės valdo didesnę dalį Montenegro ir Herzegonina, o vienas Tito generolų okupavęs Andrijevisa.

Maskva stato antrą frontą pirmon vieton

MASKVA, spalį 17 — Rusų vyriausybės laikraštis Izvestia rašo, kad Rusija apsiima kalbėti pokariniais politiniais ir ekonominiais reikalais ateinančioje trijų valstybių konferencioj Maskvoje, bet tvirtina, kad pirmon vieton turi būti statomas antro fronto klausimas.

Komunistų partijos laikraštis Pravda anksčiau rašė, kad militariniai reikalai turi būti diskutuojami pirm kitų problemų. Nors Pravda rašė, kad nebus tariamasi apie Rusijos sienas ir Pabalčio valstybių likimą, Izvestia tų punktų neminėjo. Izvestia pabrėžė rusų nuomonę, kad svarbiausias dabarties reikalas yra kuogreičiausias karo baigimas.

Premjeras Stalin užvakar matėsi su Donald Nelson. Amerikos karinės produkcijos viršininku.

Tuoj pasirašys naują “lend-lease” sutartį

LONDONAS, spalį 17 — Amerika, Anglija, Rusija, ir Kanada pasirašys naują “lend-lease” sutartį Londono antradieny. Manoma ši sutartis sudarys, geresnę atmosferą greit įvyksiančiai trijų valstybių konferencioj Maskvoje.

SAJUNGININKAI UŽĖMĖ 12 MIESTŲ

5-toji armija užėmė Amorosi kalnus

SAJUNGININKŲ STABAS Aldžyre, spalį 17 — Sąjungininkų kariuomenės veržiasi pirmyn visu Italijos frontu ir užėmė du svarbius susisiekimo centrus ir 10 kitų miestų. Raportai sako vokiečiai smarkiai kontratakuoja, nenorėdami artimai sukibti su sąjungininkais, ir bandydami trukdyti sąjungininkams, taip, kad naciai galėtų tvarkingai pasitraukti, bet Amerikos penktoji armija skubiai ir stipriai atmuša, tuo sugadindami priešo planus.

Radio France Aldžyre pranešė, kad vokiečiai į šiaurę nuo Voltorno visiškai traukiasi.

Penktoji armija vakarose ir britų aštuntoji armija rytuose, atstūmusios priešą, grėsia apibėgimu nacių Voltorno linijai.

Penkias mylias į šiaurę nuo Calore, penktoji armija užėmė Cerreto. Aštuntoji armija, 25 mylias į šiaurę, pralaužė priešų opoziciją, pasivarė 6 mylias ir užėmė svarbius susisiekimo centrus Campobasso, ir Vinchiaturu.

Užėmė kalnus
Kelios priešų didžiausios kontratakos įvyko Caiazzo apylinkėj, bet penktoji ar-

mija galų gale išvarė vokiečius ir tvirtai užėmė tą miestą. Amorosi, 5 mylias į rytus nuo Caiazzo, taipgi teko penktajai armijai, kuri dabar valdo kalnus tame svarbiame sektory.

Kiti miestai, kurie teko sąjungininkams, buvo Castel Campagnano, Telese, San Giuliano, Cerepiccole, Matrice, Morrone, ir Campoleito.

Apdaužyta, mažėjanti nacių aviacija vakar pasirodė, ir bandė padėti vokiečiams pėstininkams sulaukyti sąjungininkų žygiavimą. Vienas dalinys 15 lėktuvų bandė atakuoti naujai pastatytą tiltą, bet sąjungininkų priešlėktuvinės patrankos septynis jų nušovė ir kelis kitus sužalojo.

Sąjungininkų vidutiniėji bombieriai atakavo kryžkelį prie Venafro, 32 mylias į vakarus nuo Campobasso, o mažesnieji lėktuvai puolė motorinius transportus ir tiltus į šiaurę nuo Capua ir amunicijos krovinį ir geležinkelio stotį arti Petacciatu. Bombieriai nakties metu puolė Marcigliana aerodromą, į šiaurę nuo Romos. Orinėse kovose nušauta šeši priešų lėktuvai. Sąjungininkai prarado tris lėktuvus.

Etiopia nepriima Italiją kaipo karo talkininkę

LONDONAS, spalį 17 — Etiopijos imperatorius Haile Selassie pareiškė, kad jo kraštas, dabar kariaujamas prieš ašies valstybes, atsisaką suteikti Italijai karo talkininkės statusą ir skaltys ją kaipo priešą kol nebus galutinos taikos sutarties.

Naciai stiprina savo garnizonus prie Ispanijos pasienio

STOKHOLMAS, spalį 17 — Zinios iš Sveicarijos sako vokiečiai sustiprino savo garnizonus prie Ispanijos sienų Prancūzijoje, ir kad padidintas skaičius mažųjų laivų patroliuoja jėgmą Biscay įlankoj, prie vakarinės Prancūzijos.

Lenkų submarinas nuskadino 2 laivus

LONDONAS, spalį 17 — Lenkų submarinas “Sokol” veikdamas kaipo britų laivyno dalis, Viduržemio jūroje nuskadino du priešų transporto laivus.

Ekskomunikuos tuos, kurie naciams išduoda anti-fašistus

BERNAS, spalį 17 — Milano Arkivyskupas, Kardinolas Alfred Schuster, sakė visi, kurie nepasirašytai laiškais praneša naciams okupantams apie anti-fašistus, bus ekskomunikuoti. Kardinolo pareiškimas tilpo katalikiškam Italia laikrašty, ir sekė areštus ir deportavimą daug italų, jų tarpe ir kunigų, kurie pareiškė pasitenkinimą Mussolinio ir fašistų vyriausybės nuvertimu.

SUOMIŲ MINISTERIS NENUMATO TAIKĄ

STOKHOLMAS, spalį 17 — Suomijos finansų ministris Vaino Tanner pasikalbėjime Copenhagene sakė jis nenumato, kad Suomija susitaksianti su Rusija pirm negu Europoje įvyks bendra taika. Anot jo, Suomija nori taikos, bet nežino ką Rusija galvoja, o taika turinti užtikrinti Suomijai laisvę, dėl kurios Suomija kariauja prieš Rusiją.

Lietuviai Anglijoj

"Rūtos posėdis"

London. — Rugsėjo 5 d. įvyko "Rūtos" draugijos posėdis, kuriame išaiškinti ateities darbai. Choras mielai apsiima patiekti metinėms šventėms koncertinę programą dalį, bet kaip atskira dainos draugija nutarus įeiti į Londono Lietuvių Federaciją, išrinkus tam savo atstovą ir stengsis prie dainos ir giesmės sutraukti visus geriausius kolonijoms balsus. Dramos sekcijos sekretorė M. Kalinauskaitė susirinkimam neatvyko, bet yra žinoma, kad artimiausiam koncertui yra ruošiami vaidinimai. Moksleivių sekretorė Rozalija Bulaitytė moko vaikučius lietuvių kalbos kas šeštadienis. Moksleivių susirenka į pamokas apie 17-18, nors yra užsirašę daugiau. Sumanyta atidaryti suaugusiems lietuvių kalbos pamokas. Čia pat susirinkime paaikškėjo, jog yra penki žmonės, norintieji pasimokyti. Mokytojaus St. Prapuolenytė. Susirinkimas pagėdavo ir mok. St. Prapuolenytė apsiėmė patarpininkauti ir sudaryti "Rūtos" Mokslo sekciją. Kas kartą daugiau atsiranda viešųjų reikalų, kuriuos gali atlikti tik šviesuomenė. Kolonijoje yra būrelis mokslus baigusių lietuvių. Reikėtų, kad jie panorėtų pasidalinti žiniomis ir darbu su kolonija.

Visą laiką besitariant nuolat kildavo reikalas surasti sau bent laikinas patalpas, kur būtų galima vakarais susieiti pasikalbėti, pasikalbėti gaunamų iš Amerikos lietuviškų laikraščių, įtaisyti savo knygynėlį. Galop išrinkti J. Pumeris ir J. Parulis snieškot skaityklai patalpas.

Šv. Onos draugijos susirinkimas
Pusmetinis draugijos susirinkimas įvyko rugsėjo 5 d. Pasirodė, draugija nustoję vienos savo narės — Onos Barulienės, ji mirė. Šiais metais pasitaikė daugiau ligonių, todėl išdas ištuštėjo, nors draugija turi atsargų taupomojy kasoje.

Pirm. O. Liudžiuvienė pasakojė savo išpūdžius iš kelionės Škotijoje. Ji labai džiaugėsi sutartinu lietuvių škotiečių darbu, jų ruošiamais subuvimais ir teikiama parama L. G. Fondui, "Iš. Draugui" ir kitiems reikalams. Jos gali būti pavyzdys londonietėms.

Į susirinkimą atsilankęs choro vedėjas J. Pumeris pakvietė šv. Onos draugiją ir taktą koncerte. Draugija priėmė kvietimą ir nutarė duoti už atlyginimą arbatos, ar kavos su užkandžiais visiems, kurie tik norės koncerto metu.

Koncertas
Londono lietuvių kariams pagerbti ir Lietuvos Konstitucijos šventei paminėti, choras "Lithuanica" suruošė didelį koncertą rugsėjo 19 d., šv. Monikos par. salėje. Programoje buvo choras, du vaidinimai, vaikų šokiai, magijos dyvai. Pusė pelno paskirta "Išievių Draugui" paremti.

Glasgowe aprūpinta lietuvių kunigo paskutiniiais šv. Sakramentais, mirė Elzbieta Dalbokiėnė, po tėvais Zenkaitė, sulaukusi 68 metų. Velionė priklausė prie šv. Kazimiero lietuvių parapijinės dr. jos ir t.t. Lietuvoje yra kilusi iš Norakūnų kaimo, Krakių parapijos, Raseinių apskrčio.

Craigneuk 12 d. rugsėjo po pamaldų moterų draugijos narės suruošė koncertą sąjungos svetainės palaikymui. Taip pat buvo parinkta aukų Lietuvai Gelbėti Fondui.

Mirtis skina senesnę kartą

Bellshille mirė Pranas Urbanavičius, 62 metų. Jis dvejus metus išsirgo po ielaimės po žemę, kur jam buvo suskaldyta koja. Ligoje daug kartų buvo atlankytas kunigų, aprūpinamas šv. Sakramentais.

Velionis buvo kilęs iš Gražiškių parapijos, Škotijoje įgyveno 43 metus. Visą laiką buvo šv. Kazimiero ir šv. Juozapo draugijų narys, turėjęs įvairių pareigų valdybose. Paliko žmoną ir du sūnus, vieną britų, kitą Amerikos kariuomenėse.

Taip pat mirė J. Mikolainis, 75 metų, aprūpintas šv. Sakramentais, iš sirgęs apie metus. Sveikas visą laiką dirbo po žemę. Kilęs iš Lazdijų parapijos. Buvo šv. Kazimiero dr. jos narys.

Rugsėjo 13 d. staiga mirė Pr. Kulbauskas, sulaukęs 67 metų. Velionis buvo kilęs iš Skriaudžių parapijos. Visą laiką buvo šv. Kazimiero draugijos narys. Prieš pora metų buvo netekęs žmonos, gi pereitais metais mirė jo vienatinis sūnus. Pasiliko tik marti.

Motherwelle mirė Petras Krizionis, sulaukęs 67 metų. Velionis visą laiką priklausė prie šv. Kazimiero

ir šv. Juozapo draugijų. Buvo joms nemažai pasidarėjęs ar kaip pirmininkas, ar spaudos platintojas. Kilęs iš Girnių parapijos. Škotijoje išgyveno 36 metus.

"Lithuanica" choro darbai

London. Choras įgauna kas kartą daugiau pasitikėjimo savimi ir užsibrėžia naujus darbus, žygius dainos srityje. Choras gražiai pagieda bažnyčioje per pamaldas, šauniai pasirodė Lietuvos Dienos iškilimėse ir suruošė koncertą. Programa skirta pagerbti mūsų karius. Nors choro vienos mergaitės, bet sekantį kartą bus ir vyrų. Choras turi paruošęs naujų iki tol negirdėtų dainų. Reikia palinkėti, kad choras laimingai vystytųsi

DR. VAITUSH, OPT. LIETUVIS

Mano 20 metų praktikas su 10 metų patirtimi. Optometriškai akių specialistas. Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektrine parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkrepinama į mokyklos vaikus.

KREIVOS AKYS ATTAISOMOS
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigios kaip pirma.

4712 South Ashland Av. Phone YARDS 1573

Jau nuo 10 metų neorimami karo aviacijos skyrių. Priežas ties spalvų neregėjimo — (color blindness), kreipkitės prie mane. Apalimu išgydyta.

Redakcijos atsakymai

Šv. Pranciškos Rymietės draugijos valdybai. Pranešimą apie draugystės susirinkimą gavome per vėlai, žėlto negalėjom įdėti į šeštadienio numerį.

A. T. (Cicero). Dėkui už rašinėjamą žinių "Draugui", tiktai prašome rašyti ant vienos lapo pusės, kad nereiktų redakcijai perrašyti.

J. P. VARKALA VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS

4148 Archer Ave. Tel. Virginia 2114
Perkė savo Rašinę į BRIGHTON PARKĄ
Su Income taksais ir kitais reikalais kreipkitės viršminėtu antrašu.

Didžiausia Lietuvių Jewelry Krautuvė

Paruodame laikrodžius, laikrodėlius, Auksinius ir Deimantinius Žiedus, Rasomas Plunksnas ir kitus visokius auksinius daiktus už PRIENAMIUS KAINAS.
Turime didelį pasirinkimą Muzikalių Instrumentų, Muzikantų Knygų, Stygų, Rekorų ir kitų visokių muzikalių daiktų.

JOHN A. KASS JEWELRY — WATCHMAKER — MUSIC

4216 ARCHER AVENUE Phone: LAFAYETTE 8617

DR. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patirtimas

Tel: Yards 1826 Pritaiko Akinius Kreivas Akis Ištaiso.

Ofisas ir Akių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. Kampas 34th Street valandos nuo 10 iki 4; nuo 6 iki 8 Nedėlio pagal sutartį.

EXTRA! EXTRA!

Permainytas vardas ir adresas
Lietuviškas Žydukas
REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, av. MONARCH LIQUOR 3529 So Halsted St. Phone YARDS 6054

Ant kitos pusės galima paduoti redakcijos žiniai tik-tai savo vardą, pavardę ir adresą.

Piktas žmogus uždaro savo akis, bet atidaro burną.

Res. 6958 So. Talman Ave. Res. Tel. GROvehill 0617 Office Tel. HEMlock 4848

DR. J. J. SIMONAITIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFISO VALANDOS
Valandos: 2-4 ir 7-9 vakare
Trečiad. ir Nedėliomis susitarus 2423 West Marquette Road

SKELBKITES "DRAUGE"

Būkit Malonūs SAVO AKIMS!

Tik viena pora akių visam gyvenimui. Saugokitės, išsardant išgamintiems ir moderniausia metoda, kuria regėjimo mokslas gali suteikti.

35 METAI PATYRIMO prietaikime ainių, kurie padatma visą akių įtempimą.

Dr. John J. Smetana Dr. J. J. Smetana, Jr. OPTOMETRISTAI 1801 So. Ashland Avenue Kampas 18-tos Telefonas: LAFAYETTE 2242

MARGUTIS VIENINTELIS AMERIKOS LIETUVIŲ KASDIENINIS RADIO LAIKRASTIS, ĮSTEIGTAS BAL. 11, 1933 M.

WHFC - 1450 kilos. SEKMADIENIAIS — nuo 1 iki 2 val. popiet. KITOMIS DIENOMIS — nuo 9:30 val. vakare. EXTRA PROGRAMAS Penktadieniais nuo 7 iki 8 v. v. MARGUCIO ofiso adresas: 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill. Telefonas — GROvehill 2242

AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

DR. STRIKOL'IS PHYSICIAN AND SURGEON 4645 So. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. Nedėliomis pagal sutartį. Office tel. YARDS 4787 Army tel. RROspect 1930 Tel. YARDS 2946

DR. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2201 W. Cermak Road Valandos: 1-3 popiet ir 7-8 Sekmad., Trečiad. ir Šeštadieni vakarais ofisas uždarytas

DR. G. VEZELIS DANTISTAS 4645 So. Ashland Ave. arti 47th Street val: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak Seredoj pagal sutartį.

REZIDENCIA 3241 West 66th Place Tel. REPpublic 7868 Tel. CANal 0257 Res. tel.: PROspect 6659

DR. T. DUNDOLIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso val.: 1-3 ir 6-8:30 P. M. Trečiadieniais pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street rezidencija: 6800 So. Artoonan Ave VALANDOS: 11 v. ryto iki 3 p.p. 8 iki 9 val. vakara.

DR. A. J. BERTASH GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 West 35th Street Ofiso val.: nuo 1-3; nuo 6:30-8:30

DR. V. A. ŠIMKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PRITAIKAU 744 West 35th Street Valandos: 11-12; 2-4; ir 6:30-8:30 Pirmadieniais — 2-4 ir 6:30-8:30 Šventadieniais — 11-12.

DR. P. ATKOČIŪNAS DANTISTAS 1446 So. 49th Court, Cicero Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M.

DR. CHARLES SEGAL GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4729 So. Ashland Ave. (2-tros tubos) Ofiso telefonas: YARDS 0554 Jei neatstūpina šaukite — Res. tel.: MIDWay 2380

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatstūpina — Šaukite KEDme 2868

VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 6:30-8:30 val. vak. Nedėliomis nuo 10 iki 12 val. diena

LIETUVIAI DAKTARAI

DR. P. ATKOČIŪNAS DANTISTAS 1446 So. 49th Court, Cicero Antradieniais, Ketvirtadieniais ir Penktadieniais Valandos: 10-12 ryte, 2-6, 7-9 P. M. 3147 S. Halsted St., Chicago Pirmadieniais, Trečiadieniais ir Šeštadieniais Valandos: 3 - 8 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatstūpina — Šaukite KEDme 2868

DR. PETER I. BRAZIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6757 So. Western Ave. OFISO VALANDOS: Popiet nuo 1 iki 3 val.; vak. 7-9; Trečiadieniais ir Sekmadieniais pagal sutartį.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatstūpina — Šaukite KEDme 2868

DR. AL. RAČKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Avenue LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir Sekm. tik susitarus.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatstūpina — Šaukite KEDme 2868

DR. AL. RAČKUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Avenue LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2:00 iki 8:00 val. Trečiad. ir Sekm. tik susitarus.

DR. EMILY V. KRUKAS GYDYTOJA IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFayette 3210 Rez. Tel. LAFayette 0094 Jeigu Neatstūpina — Šaukite KEDme 2868

Mums Valdžia SAKO: TAUPYKITE VISOKIUS DAIKTUS, ką tik galima. Ir jus savo apdėvėta parlor setą nemeskite lauk, paduokite Roosevelt Furniture Kompanijai. Jie PERDIRBS ir padarys ji kaip NAUJA savo dirbtuvė. Didelis pasirinkimas visokių spalvų apdangalų.

2-ju SMOTU Kainos \$36 IR AUKŠCIAU SPRINGSAL Jūsų parlor seto yra tokie, kaip matote. Bet dabar tokių jau negaumatė.

Telefonas SEELEY 8760

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY
2310 WEST ROOSEVELT ROAD

Everybody raves about your salads, Peg. What's the secret?

MIRACLE WHIP! Its "different" flavor always makes a hit.

MILLIONS AGREE—Miracle Whip does work wonders with salads! A unique combination of old-fashioned boiled dressing and fine mayonnaise, Miracle Whip is by far America's favorite salad dressing.

WHOLESALE FURNITURE BROKER Everything in the line of Furniture

ALEX ALESAUSKAS and SONS
Factory Representative. SHOWROOMS IN MERCHANDISE MART For appointment call — REPUBLIC 9051

PASKOLOS DAROMOS ANT PIRMŲ MORGICIŲ!

TAIPYKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jūs indėitai rūpestingai globjami ir ligi \$5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3% Jūsų pinigų greitai išmoka ant paskalavimo.

ENIAUSIA IR ŽYMAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA — 46 Metal Sekmadienio Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

WANT ADS

"DRAUGO" DARBU SKYRIUS
"DRAUGAS" HELP WANTED ADVERTISING DEPARTMENT
127 No. Dearborn Street
Tel. RANDOLPH 9488-9489

HELP WANTED - VYRAI
FREIGHT HANDLERS
LABAI SVARBUS DARBAI

Mokame aukščiausią visame mieste mokėti. Mokame laiką ir pusę po 8 ir po 40 valandų darbo.

NUOLATINIAMI DARBU
Atsišaukit asmeniškai į
NATIONAL CARLOADING CORPORATION
Door No. 5. House No. 3.
13th & Clark Sts.

VAIKINŲ ir VYRŲ
17 IKI 65
Corrugated ir medinių bakų dirbtuvėje. Patyrimo nereikia. Laikas ir pusė už viršlaikį.

MAXWELL BROS.
22nd ir Morgan
BAR PORTERIO
Reikia. Pastovus darbas. Gera mokesčiai.
EITEL RESTAURANT
14 W. Randolph St.

REIKIA
Pullers, Wringermen ir Packers. Aukščiausia unijos mokesčiai ir bonai.
CASCADE LAUNDRY
7930 S. Racine

REIKIA
WAREHOUSE VYRU. Gera mokesčiai, ketvirtadienio bonai. 2 savaitę atostogos, andraudra ir kiti patogumai. Labai gera vieta dirbti. Sautik Monroe 6126 ir prašykite kalbėti su Mr. Nelson.
MINNESOTA MINING & MFG. CO.
1500 S. Western Ave.

VYRŲ
SU AR BE PATYRIMO
NUOLATINIAMI DARBAI
GERA MOKESTIS
MENESINIAI BONAI
SHOTWELL CANDY CO.
3501 Potomac

VYRŲ
Dirbtuvės darbas. Pressmen Pagelbininkų, Paper Handlers, ir tt. Patyrimo nereikia. Gera valandinė rata, laikas ir pusė už viršlaikį. Kreipkitės prie Mr. Kessler.
TRANSO ENVELOPE CO.
3542 N. Kimball Ave.

REIKIA
Stockroom ir Receiving Vyrų. Pastovūs darbai, gera mokesčiai.
S. S. KRESGE CO.
6300 S. Halsted

HELP WANTED - VYRAI
DALINIO LAIKO DARBAI
Ar galite dirbti 4 ar 5 val. į dieną tarp 7 ryto ir 3 pp. nuo pirmad. per dēdē penktad. Lengvi darbai 55c į valandą.
Guzik Press, 412 S. Peoria, Hay 1288

DARBININKŲ ir PAGELBININKŲ
reikia pagelbėti su remontavimu ir pertvarkymu stoko: porterio darbai.
W. T. GRANT & CO.
828 W. 63rd St.

WAREHOUSE DARBININKŲ
SVARBIOJE PRAMONEJE
Geri Darbai Dabar ir Talkos Laikais
GERA MOKESTIS - BONAI
Dvių savaitių apmokamos atostogos ir kiti patogumai. Viršlaikis reguliariai mokant laiką ir pusę.
MATYKIT MR. NELSON

MINNESOTA MINING & MFG. CO.
1500 S. Western Ave.
Tel. Monroe 6126

REIKIA PAPRASTŲ DARBININKŲ
SHIPPING ROOM HELPERS
PATTERN STORAGE VYRU
CRANE OPERATORIŲ

Svarbioje pramonėje karo ir taikos laikuoje.
PASTOVUS DARBAI
Puiki mokesčiai.
Pilno ar dalinio laiko.
ELECTROCAST STEEL FOUNDRY CO.
4701 W. 15th Pl. - Cicero

PORTERIO
Reikia tuojaus. Atsišaukite į
160 E. ILLINOIS ST., 3rd FLOOR

REIKIA VYRŲ
reikia prie darbu lankstyti popierius ir bakus. Reguliaris algos pakėimas. Dieną ir naktį sifal. Atsišaukite asmeniškai nuo 8:30 ryto iki 5 popiet.
CHICAGO CARTON CO.
4200 S. Pulaski Rd.
ar į Employment Ofisą nuo 9 ryto iki 12 popiet.
3959 W. Ogden - Room 302

REIKIA PATYRUSIŲ VYRŲ
DRESSING PAINT
MILL STONES
Prilmsim vyrus su bile koku akmens plaustymo patyrimu.
Atsišaukit į
ILLINOIS PAINT WKS.
1034 S. Kostner
Kedzie 1520

Klausyk gerai, atsakyk atsargiai, spręsk greitai.

HELP WANTED - VYRAI
MAŠINOMS Operatorių
TURRET LATHE
ENGINE LATHE
MILLING MACHINE
BORING MILL
VERTICAL IR HORIZONTAL
GEAR CUTTING
MACHINES,
GRINDERS
INTERNAL IR EXTERNAL
D.O. James Mfg. Co.
1140 W. MONROE ST.

PACKERS & TRUCKER SHIPPING ROOM HELP
Pleasant Working Conditions
Good Wages.
Standard Transformer Corp.
1500 N. Halsted St.

DŽANTORIŲ
Loop bankos name. Dieną ir naktį sifal, gera mokesčiai, atostogos ir visos banko holidays apmokamos.
Kreipkitės Employment Ofisan
164 W. JACKSON BLVD.

- THE GOSS -
PRINTING PRESS CO.
100% KARO DARBAI

REIKIA TUOJAUS!
★ RADIAL DRILL HANDS
★ BENCH-FLOOR HANDS
★ Abelnų Machinistų
★ Horizontal-Vertical
★ Mill Hands
★ Tool Grinder Hands
★ Tool Makers
★ Tool Lathe Hands
Šie darbai reikalauja žinojimo blueprints, set-ups, tool grinding ir operavimą.
MUMS TAIPGI REIKIA
★ PASTOVŲ DARBININKŲ
★ Machinist's Helpers
★ Rough Grinder Hands

DIRBANT DEL GOSS
REISKIA JUMS
1. Pastovų Darbą
2. Pokarinę Ateitį
3. Geras Darbo Sąlygas
4. Apmokamos Atostogos
5. Unijos Sąlygos
Kreipkitės Employment Ofisan 8 RYTO IKI 4 PP.

- THE GOSS -
PRINTING PRESS CO.
1535 S. PAULINA ST.

HELP WANTED - MOTERYS
DŽANTORKŲ
Vidurmiesty ofisų name. Nereikia mazgo, gera mokesčiai. Atostogos ir banku holidays apmokama.
Kreipkitės Employment Ofisan
164 W. JACKSON BLVD.

★★★★★★★★★
★ For Help!
★ For Sale!
★ For Rent!
★ For Service!
★ For Results!
- ADVERTISE -
In America's Greatest Lithuanian Daily Newspaper - ESTABLISHED 1906 - CALL AN AD-TAKER CLASSIFIED OFFICE
TEL.—RANDOLPH 9488
LITHUANIAN-DRAUGAS
THE LEADING LITHUANIAN ADVERTISING MEDIUM
★★★★★★★★★

ISIGYKITE DEFENSE DARBA ŠIANDIEN!

ISIGYKITE DEFENSE DARBA ŠIANDIEN!

ISIGYKITE DEFENSE DARBA ŠIANDIEN!
CIA RASITE TĄ DARBA KURĮ NORITE GAUTI!

HELP WANTED - MOTERYS
MERGINŲ - MOTERŲ
17 IKI 45
Corrugated ir medinių bakų dirbtuvėje. Patyrimo nereikia. 55c į val. Laikas ir pusė už viršlaikį.
MAXWELL BROS.
22nd ir Morgan

REIKIA MOTERŲ
Reikia prie darbu lankstyti popierius ir bakus. Reguliaris algos pakėimas. Dieną ir naktį sifal. Atsišaukite asmeniškai nuo 8:30 ryto iki 5 popiet.
CHICAGO CARTON CO.
4200 S. Pulaski Rd.
ar į Employment Ofisą nuo 9 ryto iki 12 popiet.
3959 W. Ogden - Room 302

DALINIO LAIKO DARBAI
25 Merginų ar Moterų. Lengvi darbai snaustuvėje. Patyrimo nereikia. 55c į val. Valandos: 9 rytu iki 3:30 pp. ar 10 rytu iki 4:30 pp. nuo pirmad. per dēdē penktad.
Guzik Press, 412 S. Peoria, Hay 1288

MERGINŲ
Dirbtuvės darbas. 55c į valandą
W. T. FRANKLIN CO.
5340 S. LaSalle St.

MOTERŲ PRIE SKALBYKLOS DARBU
\$20.24 į sav. už 5 1/2 dienas su proga didesnio uždarbio. 5% bonai po 30 dienų.
FRENCH HAND LAUNDRY
2163 N. Clark St.

VIREJO PAGELBININKAS
Pagaudajamas su patyrimu. Valandos nuo 11:30 ryto iki 8 vak. Sekmadieniais dirbti nereikia. Valgis ir uniformos duodama.
HARDING'S, 68 W. MADISON

ŠEIMINIKĖS
Mokėt Angliškai
Nereikia
Susitarkit su savo kaiminka—Kiekvienu po 3 dienas dirbtit.
Sophie dirba Pirmad. Antrad. Trečiad. O Mary prižiūri vaikus. Po to Mary dirba Ketvirtadieni, Penktad., Šeštad., o Sophie tada prižiūri vaikučius.
Karo darbininkams ir Ukininkams reikia drabužių ir namams reikmenų, bet neturi laiko turgauti.
SPIEGEL gali pasiūsti jiems reikalingus daiktus per pašta.
SPIEGEL reikalauja moterų prie vyniojimo ir išsiuntimo paketu ir prie daug kitų švairių lengvų darbų
GERA MOKESTIS
Ateikit ir Pagelbėkit!
Kreipkitės Employment Ofisan 8 ryto iki 8 vak.

SPIEGEL, INC.
1038 W. 35th St.

MOTERŲ
Nepatyrusių prie abelnų dirbtuvės darbu. 3 dienas į savaitę. Aukščiausia mokesčiai, geros darbo sąlygos.
DURKEE FAMOUS FOODS
2670 N. Elston

VYRŲ IR MOTERŲ
Dirbti Defense Dirbtuvėje
Patyrimo Nereikia
★ VYRAMS — 65c į valandą ir mokama laikas ir pusė virš 40 valandų.
★ MOTERIMS — 55c į valandą ir mokama laikas ir pusė virš 40 valandų.
★ MEDŽIO DARBININKAM — Patyrimo, Band resaw, 92 1/2c į valandą. Laikas ir pusė virš 40 valandų.
Užtenkamai Viršlaikio
Nežiūrint ar patyrę ar ne, štai proga jums įsidirbti ir padidinti savo įplauką pagal jūsų išsilavinimą.
ATSIŠAUKIT DABAR
NESIVĖLUOKITE!
SIAME DARBE PALIKSI IR PO KARO
Edward Hines Lumber Co.
2431 S. WOLCOTT
ATYDA:— KAVOS DUODAME VELITUI MUSŲ VALGYKLOJE. PUIKI TRANSPORTACIJA IKI MUSŲ DIRBTUVĖS IR ATGAL.

HELP WANTED - MOTERYS
JAUNŲ MOTERŲ
Patyrimo nereikia. \$24 pradine mokesčiai. Geras įsidirbimas. Atsišaukit asmeniškai.
WHITE CASTLE SYSTEM, INC.
6960 Vincennes Ave.

LAUNDRY PRESS MERGINŲ
Moderninės oro prosymo mašinos kautams ir žiurkštams. Išmokinsim: gera mokesčiai su bonais. Dirbtuvė netoli "L" ir gatvėkarių. Matykite ar pašaukite—
MR. WILLS DELAWARE 4080
549 N. FRANKLIN

REIKIA MOTERŲ
18 IKI 50
Cutting Press Operatorių ir abelnų dirbtuvės darbininkų.
58c I VAL. PRADEJANT
68c PO 30 DIENŲ
Geros darbo sąlygos.
Patyrimo nereikia.
MATYKIT MR. MITSCH

Thos. Moulding Floor Mfg. Co.
4528 W. 51st St.

VYRAI IR MOTERYS
VYRŲ IR MOTERŲ prie darbu viduj. Gera mokesčiai ir malonios darbo sąlygos.
DIXIE HIGHGRADE LAUNDRY
7247 S. Racine Ave.

VYRŲ
Vilnonių ir Trimming Stock Klerku mokanti skaityti ir rašyti angliškai
PORTERIO
Lengviems naktimis darbas. Va landomis tarp 4 popiet ir 12 vidur naktį.
MOTERŲ
INSPEKTORIŲ — SIUVIMO MAŠINŲ OPERATORIŲ — RANKOMIS SIUVĖJŲ — UTILITY FLOOR DARBININKŲ IR EXPEDITORS.
PATYRIMO NEREIKIA MES IŠMOKINSIM
Laikas ir Pusė Virš 40 Valandų
Klauskite
BOLAS W. PALUTSIS

M. Born & Co.
Vyrų drabužių išdirbėjai gamintojai Militarinų uniformų ir civiliams siūtu ir overkotų.
1060 W. ADAMS ST.

REIKIA VYRŲ
Medžio Išdirbėjų — Band Sawyer Trim Sawyers ir Assemblers.
IRGI MOTERŲ
Prie Shipping ir Pakavimo ir abelnų Ofiso Darbu.
FROST WOOD SPECIALTY CO.
1710 N. Winchester

SKELBKITES "DRAUGE"

Vieno Amerikos bomberio igulos nariai, karubojai iš vakarinių valstybių, prieš pat ekspediciją spalio 5-6 d. į Wake salą japonų bazėms bombarduoti, klausosi komentanto instrukcijų. (Acme-Draugas Telephoto)

! kovą už laisvę!

Nors dar tamsu,
Bet bus šviesu,
Jei trokšime šviesos,
Suprask, brolau,
Pastok tuojau

Kam Kentėti nesmagumus UŽKIETĖJIMO

Kai jums prikimba veiksmas užkietėjimas ir jūs jaučiatės nuvarginti, nervuoti ir blogoje nuotaikoje ir nuo to reikšnių kenčiate — galvos skaudėjimą, jaučiatės nemaloni kvapa, vidurių suirimą, nevirškinimą, nemiga, neturėjimą apetito ir jūs skilvis jaučiatės apsunktas dėl gazu ir išpūtimo — įsigykite Dr. Peter's daug metų išmėginto GOMOZO. Daugiau negu liuosotojas, jis taipgi yra vidurių stiprintojas, sudarytas iš 18 pačios Gantos gyduolių saktų, žiedų ir augmenų. Gomozo duoda nerangiom žarnom veikti ir pagelbsti joms švelniai ir sklandžiai pašalinti užkietėjusias išmatus; pagelbsti pašalinti užkietėjimo išmatus, ir suteikia skilviui malonią šilumos jausmą. Vartokit tikrai kaip nurodo, ma ant bonkūtes užrašo: Jei jūs vėl norite jausi džiaugsmą malonios pagalbos nuo užkietėjimo vartokite jį tuoj pat laiku palengvin- ti jūsų skilvi, įsigykite Gomozo šiandien.
Jeigu jūs negalite nusipirkti savo apylinkėj, siųskit prašymą dėl mūsų "susipažinimul" pasiūlymo Gomozo ir gausite —

DYKAI 60c vertės Bandymui Bonkutes
DR. PETER'S OLEJO LINIMENT— antiseptikas — kuris suteikia greitą palengvinimą nuo reumatizmo ir neuralgizmo skausmų, muskulinio nugaroskausmo, sustingusių ir skaudžių muskulų, pafempimų ir nykstelėjimų.
DR. PETER'S MAGOLO — alkalinas — palengvina laikinai nekurtos skausmingus skilvio sutrikimus kaip pavyzdžiui rūkštis nevirškinimas ir rėmuo.

SIŪSKIT ŠĮ "SPECIAL PASIČLYMO" Kuponą—Dabar
() Idėtas \$1.00. Atsiųskit man apmokėtą 11 uncių GOMOZO ir dykai-60c vertės-bandymui bonkutes OLEJO IR MAGOLO.
() C. O. D. (Išlaidos pridėtos)
Vardas
Adresas
Pašto Ofisas
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.
Dept. 671-2
2501 Washington Blvd., Chicago 12, Ill.
256 Stanley St., Winnipeg, Man., Can.

Palaikykite tuos biznie-rius, kurie skelbiai "Drauge".

Ginėju Lietuvos!
Tiesos vardu,
Kovoj kardu
Nuo priešų gintis eik!
Drąsiai stovėk,
Budriai žiūrėk,
Silpniems pagalbą teik!
Nors žmonės peiks,
O priešai keiks,
Lavybos nepamesk,
Galvok rimtai,
Stovėk tvirtai —
Lietuvai pasišvėsk!
Tiesa, jauni,
Dar mes silpni,
O priešų turim daug.
Einant išvien
Kovon kasdien
Išvysim priešus lauk!
Verčiau jauniems
Jėgų pilniems
Kovos lauke pražūt,
Bet nesiduot
Save parduot —
Pavergtu priešo būt!
Taip mums seniai
Kalbėj tėvai, —
Tiesa negal pasent.
Dvejais keliais
Lietuvis neis —
Numirt arba gyvent!
Draugai jauni,
Mes ne vieni:
Mus liaudis palaikys,
Spėkų pasems,
Kiek galint remis —
Ir priešas n'išlaikys!
Bet gali būt,
Kad teks ir žūt
Už garbę Lietuvos.
Tokia mirtis —
Nebaido mus tautos.
Draugų darbai
Mums švies ilgai
Ir šviesti nenustos.
Jų pavyzdys
Tik padrasins
Kovojant nesustot,
Bet žengt tvirčiau,
Kovot greičiau
Ir mirti nebijot!
Mažiau kalbų,
Daugiau darbų
Tėvynei paaukok,
Tai bus geriau
Ir naudingiau,
Drąsiau į darbą stok!
Tat Lietuva
Paliks laisva,
Tikrai laiminga bus.
Graziai prašvis
Jos ateitis —
Žydės tėvynė mūs. —

J. Naruševičius
PLATINKITE "DRAUGĄ"

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 South Oakley Ave. Chicago, Illinois

Published Daily, except Sundays,
by the

LITHUANIAN CATHOLIC PRESS SOCIETY

A member of the Catholic Press Association

\$6.00 per year outside of Chicago; \$7.00 per year in Chicago
Cicero; 3c per copy.

Advertising in "Draugas" brings best results.

DRAUGAS

Išleina kasdien, išskyrus sekmadienius.

Prenumeratos kaina Chicagoje ir Cicero—paštu:

Metams	\$7.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	\$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Užsieniuose:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.50
Trims mėnesiams	2.50
Pinigus reikia siųsti pasto Money Orderiu su užsakymu. Skelbimų kainos prisiunčiamos pareikalavus.	

Bendradarbiaus ir korespondentams rašyti negaizinaime, jei nepaštomai tai padaryti ir nepriimtinama tam tikslui pašto ženklų. Redakcija pasiliko sau teisę taisyti ir trumpinti visus prisiūstus raštus ir ypač korespondencijas, kurios savo nuožiaros. Korespondentų prašome rašyti trumpai ir aiškiai (jei galima, rašomąja mašinėle), paliekant didelius tarpus patalysmul, ir vengiant polemikos ar asmeniskumų. Pasenusios korespondencijos laikraštini nededamos.

Entered as second-Class Matter March 31, 1916 at Chicago, Ill. Under the Act of March 3, 1879.

Ispanijos šventė

Spalio 12 d. buvo Ispanijos šventė. Tas kraštas turi arti 26 mil. gyventojų ir užima 196,607 kvadr. mylių. Naudojamos žemės yra apie 90 nuos., bet didžioji jos dalis — ganyklos ir kalnai, daug kur apaugę mišku. Daugiausia Ispanijoje auginama kviečiai, miežiai, avižos, rugiai, alyvos, vynuogės, orendžiai ir kiti vaisiai. Ispanijoje gana daug žemės turty, kaip geležies, vario, cinko, švino, net gi sidabro ir karo pramonėje taip reikalingų sieros junginių. Ispanija — katalikų kraštas, ten arti 25 milijonai katalikų. Kraštas nepaprastai daug nukentėjo per civilinį karą. Ir dabar dar daug kur matyti griuvėsių. Kaip šių metų pradžioje pranešė laikraštis "Pueblo", raudonieji Ispanijoje nužudė 20 vyskupų, 17,000 kunigų ir vienuolių, sunaikino, apiplėšė ar išniekino 20,000 bažnyčių.

REIKŠMINGOS SUKAKTYS

Siemet sueina 25 metai, kaip buvo įkurta "Saulės" mokytojų seminarija, per eilę metų paruošusi daug Lietuvos mokytojų. Ši graži katalikų įstaiga, kuri buvo įsikūrusi Amerikos lietuvių pinigais statytuose puikiuose rūmuose, paskutinių laikotarpiu Lietuvos valstybiniam gyvenime įsigalint diktatūros veiksmams, buvo uždaryta.

Spalio 16 d. sueina 35 metai nuo to, kaip išėjo pirmas numeris lietuviškojo, Vilniuje leidžiamo laikraščio "Viltis". Be kitų jos redaktorių buvo ir Tumas-Vaižgantas. Tą besikuriantį lietuvišką dienraštį gausiai savo pinigais parėmė Lietuvos dvasiškija. Tarp jos pirmųjų bendradarbių, šalia Basanavičiaus, Jablonskio, buvo ir kunigai: Balvočius-Gerutis, Bajorinas, Gaigalas, Gustaitis, Kaupas, Maironis, Ragaišis, Margalis, Tilvytis, Turauskas ir daug kitų. Vėliau visa eilė "Vilties" nuomonių nebesutapo su katalikų nusistatymu, tačiau lietuviškos srityje "Viltis" savo reikšmę turi.

★

Asmenybė nacionalizme ir fašizme

Norėdami žinoti kokią pažiūrą nacionalsocializmas turi į žmogaus asmenybę, turime surasti tą filosofinę sistemą, kurią nacsoe. paima kaip pamatą savo santvarkai. Kurią gi filos. sistemą mes randame nacional-socializme? — Ne viena, bet tikrą mišinį įvairiausių filosofinių pažiūrų į žmogų, valstybę ir visuomenės santvarką. Jame mes randame Platono, Markso, Engelsono socializmo, Heckelio materializmo, Kanto "prūsiskos" moralės su jo kategoriškuoju imperatyvu: tu privalai—"du sollst!" Dar ten randame Hegelio panteizmo, Wagnerio svajonių ir ugnies kulto, Nietzschės antžmogio garbinimo ir Rosenbergo krikščionybės neapykantos.

Kaip stovi asmenybės klausimas nacionalsocializme, kurs, kaip matome, savo santvarkai tiek įvairių filosofinių pažiūrų yra pasiskolinęs?

Imant Markso ir Engelsono socializmą ir Heckelio materializmą, kuris žmogui tiek vertės tepripažįsta, kiek jis yra naudingas visuomenei ir kuris neturi pats sau aukštesnio paskyrimo, kaip tik žemiškąjį, atrodytu, kad tada asmenybės klausime nacionalsocializmas stovėtų tokiam pat laipsnyje, kaip ir materialistinis komunizmas. Tačiau nacionalsocializmo doktrinoje ir jos vykdydyme randame daugiau elementų, kurie liečia asmenybę. Hegelio panteizmas, Fichtės nacionalizmas ir ypač

Nietzschės antžmogio iškėlimas su Richardo Wagnerio senovės germanų stambeldiško kulto išaukštinimu teikia nacionalsocializmui tą antspalvį, kad jis iš tarptautinės socializmo arenos nužengia į atskirą naują — išrinktąją germanų tautą, kuri, kaip tobuliausiai išsivysčiusi iš visų kitų, esanti pašaukta vadovauti pasauliui. Anot jų teorijos, toje išrinktoje naciijoje, jos atskiruose individuose turi tekėti grynas, nesuterštas germaniškas kraujas. Šioji pažiūra ir veda nacionalsocializmą prie pagoniško rasės aukštinimo, atgimdo senovės stambeldišką Cezario-dievo, dabar — pašaukto vado — "Fuehrerio" garbinimą. Tuo pačiu įvedama į socialinį gyvenimą nauja dilypė moralė žmonių atžvilgiu: išrinktųjų piliečių arba grynosios rasės ir atmetųjų arba suteptųjų — žemesnės rasės. Pats asmenybės klausimas dedamas ant nekrikščioniškų ir -nelygių svarstyklių: aukštosios rasės ir kitų rasių.

Meskinė žvilgsnį į politinį, socialinį-ekonominį ir kultūrinį gyvenimą toje šalyje, kur nacionalsocializmas tvarko visuomenės gyvenimą, ir pamatysime, kaip stovi žmogaus asmenybė.

Politiiniame gyvenime nacionalsocializmas tepripažįsta vieną vienintelę programą — nacionalsocializmo. Politinis laisvas apsisprendimas užgintas, tėra viena partija, turi būti viena pažiūra visų piliečių ir vienodi norai — klausyti ir vykdyti Vado programą. **Politiškai tokią santvarką žmogus nėra laisvas ir jo asmenybė despotiškai suvaržyta.**

Socialinė ir ekonominė srity teikiama daugiau laisvės: nuosavybės principas pripažįstamas (nors ne visiems vienodas), tačiau nuosavybės valdymas, ypač žemės ūkio vaisių ir industrijos dirbinių suvartojimas, yra griežtoji nacionalsoc. valstybės kontrolėje. Socialiniai gi įstatymai apie psichinių ligonių kastraciją, draudimas moterystės su kitos rasės asmenimis, praktika — neįgydomiems ligoniams pagreitintos mirties, priverstinas pavienių asmenų ir ištisų šeimų apgyvendinimas prieš jų norą parinktose vietovėse, visa tai rodo, kaip su žmogaus asmens teisėmis Valstybė nesiskaito.

Kultūrinė srity nacionalsocializmas žmogaus asmens laisvę labai apkarpo. Tiesa, jis čia neina tuo revoliuciniu keliu, kuriuo nuėjo materialistinis komunizmas, išleisdamas pačios pradžios įstatymus ir visą viešąjį gyvenimą ir patį privatų žmogaus gyvenimą monopolizuodamas. Nacionalsocializmas kultūrinė srityje prie monopolizavimo eina pamažu. Jo rankose visos priemonės, kurios pasiekia plačias žmonių mases: radio, spauda, mokslo įstaigos ir priaugančios kartos auklėjimas. Jis taip pat suvaržė religinį auklėjimą ir religijos praktikavimą, ypač krikščioniškąjį auklėjimą, kuris pasmerkė nacionalsocializmo klaidinguosius dorovės įstatymus ir kurs savo universalumu nesutaukiamas su rasistine programa. Tačiau nacionalsoc. dar įstatymais neudraudė išpažinti kurią nors religiją, nes jis pats dar nesurado sau nuoseklios filosofinės doktrinos, kurią galėtų paskelbti savo santvarkos religija. Nacionalsocializmas dar tebesvyruoja tarp atgaivinto neopagoniško kulto su germanų rasės garbinimu (savotiškas panteizmas) ir grynai materialistinės pasaulėžiūros. Tas svyravimas tarp materializmo ir savotiško panteizmo ir neturėjimas valdžios įstatymais pripažintos aiškios filosofinės sistemos ir sudaro tai, kad kultūriniam ir dvasiniame gyvenime žmogus dar gali prasiveržti pro politinius ir ekonominius laisvės varžtus, išpažinti teistinę religiją ir kurti dvasinių vertybių. Tačiau, apskritai kalbant, nacionalsocializmo santvarkoje žmogaus asmenybė yra labai suvaržyta, jos laisvas pasireiškimas apribotas ir politikos monopolizuotas.

ASMENYBĖ FAŠIZME

Nacionalsocializmas dažnai siejamas su fašizmu. Jie du turi šį tą bendro, bet skirtumų daugiau, ypač liečiant asmenybės klausimą. Istorikų materializmo, Hegelio panteizmo, Nietzschės antžmogio teorijos mes nerandame fašizme. Nors jis priskiriamas prie totalitaristinės valdymo formos, bet savo santvarka neapima pilnai žmogaus su jo asmenybe. Jis tėra totalitaristinis tik politikos srityje — tepripažįsta vieną valdančią partiją ir fašistinę diktatūrą, bet kitose srityse asmens atžvilgiu jis yra arčiausiai liberalizmo.

Socialinė ir ekonominė srity jis palieka nuosavybės principą lyg visiems, jis net paskatina privačią nuosavybę, nenacionalizuoja žemių nę industrijos įmonių, tik jų produkciją kreipia bendrai valstybės gerovei, bet ne kapitalo ar valdytojo.

Kultūrinė srity fašizmas varžo radio ir spaudą valdišką cenzūrą, tačiau visiškai kultūrinio gyvenimo nemonopolizuoja. Nevisos mokslo įstaigos yra monopolizuotos. Universitetai, kolegijos ir kitokios mokyklos gali būti ir yra ne vien valdžios, bet privačių asmenų, įstaigų ar Bažnyčios kuriamos ir palaikomos.

Kadangi fašizmas religijos atžvilgiu yra liberalus, tai jis ir nesirūpina, kokią religiją jo valdiniai išpažįsta. Matydamas kiek teigiamos naudos religija atneša tautos moralei ir jos dvasiai, jis net stengiasi padėti religinėms įstaigoms, tačiau, kaip totalitaristinis politinis

Medžiai revoliucionieriai

Lieknas aukštas topelis — pasakoja Jorgensonas — sugalvojo didingą mintį. Broliai, kalbėjo jis miško medžiams, jūs žinote, kad visa žemė priklauso mums. Nuo mūsų pareina taip žvėrys, taip žmonės. Be mūsų jie negalėtų gyventi. Mes maitinam karves, avis, paukščius, bites, mes esame centras, apie kurį viskas sukasi. Net ir pati miško žemė susidaro iš pūvančių mūsų lapų. Tik viena galybė yra iškilusi aukščiau mūsų tai saulė. Atrodo, kad mūsų gyvenimas nuo jos pareitų. Vis dėlto aš esu įsitikinęs, broliai, kad visa tai yra tik pasaka, kuri nori mus įbauginti. Argi mes negalėtume gyventi be saulės? Iš tikro tai tik sena kvaila pasaka, neverta mokyto, moderniško augalo...

Topelis truputį nutilo. Seni ažuolai ir vinkšnos šniokštė nepatenkinti, bet jauni medeliai pritarė iš visų pusių.

Topelis kalbėjo toliau: "Žinau, kad tarp augalų yra balių partija, kuri dar tiki šitoms auklių pasakoms. Bet aš pasitikiu jauniosios augalų kartos savarankiškumu. Mes augalai turim galų galę nusimesti saulės jungą. Tuomet kils nauja, laisva medžių karta. Tad į kovą už laisvę! Senė saule, tavo viešpatavimas jau pasibaigė!"

Topelio žodžiams buvo garsiai pritariama. Jaunuošikams susižavėjime pranyko senųjų murmėjimas.

"Mes pradėdami streiką prieš saulę!" — kalbėjo toliau topelis. — "Dieną sustabdysime visas gyvybės funkcijas, palikdami jas

režimas, jis nori, kad Bažnyčia jam tarnautų, nežūrint, kad fašizmo, kaip doktrinos, moraliniai nuostatai dažnai esti priešingi Bažnyčios skelbiamam dorovės mokslui.

Kaip matome, fašizmas, kaip politinė ekonominė ir socialinė santvarka, yra silpnesnė asmenybės panaigimo atžvilgiu. Taip yra dėl to, kad toji filosofinė socialinė sistema, kuria remiasi jo vedama santvarka, nepilnai pagauna žmogų į savo srovę, ir dar dėl to, kad ji nesiremia griežta materialistine pasaulėžiūra. Materializmas kaip tik ir yra toji sistema, kuri paneigia dvasią, tuo pačiu ir žmogaus asmenybę. **Kuo daugiau materializmas vykdomas praktikoje, tuo daugiau asmenybė apiplėšiama.**

Dr. A. Deksnys

★

Reikalingas glaudesnis kooperavimas

Praėjusio mėnesio Lietuvos Pasiuntinybės leidžiamo "Current News on the Lithuanian Situation" numeris davė daug vertingos medžiagos. Rašoma: apie antrąjį pasaulio karą ir Lietuvą; apie Jungt. Valst. sekretoriaus Cordell Hull kalbą; plačiai įvertinta Amerikos Lietuvių Konferencija, buvusi Pittsburghe ir paskelbiamas jos svarbesnieji nutarimai bei rezoliucijos. Biuletenyje randame ir daugiau žinių iš lietuvių veiklos, iš okupuotos Lietuvos etc.

Ta pačia proga mes norėtume padaryti lyg pasiūlymą: koki nors būdu sukoordinuoti mūsų pastangas informuoti Amerikos visuomenę apie Lietuvą. Ligšiol buvo leidžiami du anglų kalba biuleteniai: "Lithuanian Bulletin" (Liet. Taut. Tarybos) ir "The Lithuanian Situation" (Lietuvos Pasiuntinybės). Dažnai pasitaiko juose tų pačių žinių ir net straipsnių pakartojimas. Kadangi dabar ir Amerikos Lietuvių Taryba, gavusi Pittsburgho konferencijos pritarimą, planuoja steigti lietuvių informacijų centrą, todėl turės susidaryti koordinuojantis kūnas, kuris tiksliau sunaudotų leidžiamus biuletenius ir kitus leidinius. Būtinai reikalingas kooperavimas ir tinkamas informavimo darbo paskirstymas.

WILKIE PUOLA VYRIAUSYBĘ

Wendel L. Willkie, kuris šiomis dienomis kalbėdamas St. Louis, Mo., atsakė į respublikonų jam pasiūstą eilę klausimų. Savo kalboje jis taip pat puolė dabartinę administraciją. (Acme-Draugas Telephoto)

Atėjus pavasariui, topelis stovėjo išdžiūvęs barškindamas sausomis savo šakomis. Kvailas jo mokslas buvo seniai pamirštas. Ap linkui skleidėsi atsivertusių medžių kvapas, kaip auka visa ugdančiai saulei.

Medžių revoliucionierių įvykis pasikartoja daugelio dabartinių žmonių gyvenime, kurie maņu nusigręžę nuo Dievo — mūsų buvimą gaivinančios saulės — galėsią gyventi.

Naciai pripažįsta, kad Lietuvoje yra opozicija

(LKFSB) Nacių pastatytasis generalinis Lietuvos komisaras, vienoje kalboje į Europos tautas, o ypač kreipdamasis į lietuvius, pasmerkė tuos lietuvius inteligentus, kurie sukliudo daugeliui jaunų Lietuvos vyrų stoti į mobilizuojamus būrius.

Taipgi matyt, kad naciai nesirengia greit atidaryti aukštųjų Lietuvos mokyklų. Viename nacių kontroliuojamame Lietuvos laikraštyje vokiečiai rašo, kad "kai vokiečių kareiviai savo krauju apmoka pergale, (lietuviai) studentai turi suprasti, kad jie turi užimti vietą prie gyvybinių karo postų, o ne sėdėti klausant paskaitų."

Lietuviai darbininkai Vokietijoje

(LKFSB) Tiek daug Lietuvos žmonių yra išvežti į Vokietiją, kad jų kai kurių dalinių pervežimui yra skiriami net specialūs traukiniai. Šią vasarą vienas toks specialus traukinys atvežė 500 lietuvių darbininkų į Tauragę. Darbininkai grįžo atostogų. Keletas prievartos darbams išvežtųjų būrių buvo gražinta atostogoms anksčiau. Matyt jie darbo sąlygas turi sunkias, jėgos greit išsenka.

Svetimšalių samdymas svarbiems karo darbams

Washington. — Dabar nepiliečiai gali gauti leidimą dirbti svarbiuose karo darbuose per 48 valandas nuo to kai jų aplikacijos pasieks įstaigą, kuri tai sprendžia. Anksčiau prašymų patvirtinimas imdavo keturias savaites.

Karo Departamentas tik ką pranešė apie šio proceso paskubinimą, pareikšdamas, kad tai decentralizacijos išdavos.

Daugiau kaip metai Provost Marshal General tvarkė šią programą Karo ir Laivyno Departamentas, imdamasis veiksmų daugumoje atvejų laike 48 valandų po to kai svetimšalių anke-

tos buvo gautos. Didžiausia problema buvo tas anketas persiųsti galutinam sprendimui į Provost Marshal General įstaigą. Yra reikalinga, kad būtų informuoti valdininkai, kurie priskirti personalo saugumą liečiantiems reikalams. Dėlto buvo reikalaujama, kad visos svetimšalių anketos praėjus atitinkamus valdininkus. Procedūra buvo neišvengiamai lėta ir anketų skaičius buvo toks didelis, kad atidėliojimai kritiškuose atvejuose buvo neišvengiami.

Bendrai imant nėra jokio apribojimo prieš svetimšalių samdymą, nežiūrint ar jie yra piliečiai sąjungininkų, neutralių, ar priešio šalių. Tačiau tokiais atvejais reikalaujama, kad darbdavys gautų Karo ir Jūrų Departamento sutikimą prieš samdydamas svetimšalių jūrų aviacijos užsakymų darbus ir taipgi tų dviejų departamentų tiems užsakymams, kurie pažymėti kaip slapti bei konfidencialūs.

Duodant teisę Tarnybų Komandos ir Aviacijos Aprūpinimo rajonams veikti už Karo ir Jūrų Departamentus svetimšalių samdymo programoje, panaikinama ilga eilė įvairių valdininkų veiksmų.

Budriko Moderniška Krautuvis
Pilnas didelis pasirinkimas namams rakandų, gerą Perlor Setų, Pečių, Karpetų, Radijų ir didelį Jewelry Krautuvis su stogu. Taipgi Rekordai, Gaidos.

Jos. F. Budrik, Inc.

3241 So. Halsted St.
Tel. Calumet 7237-4591

Radio Programai leidžiami Budriko Krautuvis per 14 metų:
WCFL 1000 k. Sekmadienio vakare 9:30 valandą.
WFPC 1450 k. Ketvirtadienio vakare 7 valandą.

GABY, INDIANA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA

PRUZIN FUNERAL HOME

Geriausias patarnavimas — Moteris patarnauja.
PHONE 9000 1117 ROOSEVELT STREET

DABAR

Yra Geriausias Laikas Pirkti Pirmos Būties Namų Materijolą Už Dar Žemomis Kainomis!

Atvykite į mūsų įstaigą ir apžiūrėkite staką ir sukūstą vėsi LENTŲ — MILLWORK — STOGŲ IR NAMŲ MATERIJOLĄ — dėl garažų, porčių, visų, aklepių ir fletų. PASITARKITE SU MŪSŲ EKSPERTAIS kasdien peratsitymo namų.

APROKAVIMAS IR PRESTATYMAS TEIKIAMAS DYKAI!
STANLEY LITWINAS, General Manager.

CARR-MOODY LUMBER CO.

PATARNAUJA LIETUVIAI SALESMANAI
3039 SO. HALSTED ST. TEL. VICTORY 1272
VALANDOS: Sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 12 val. pietų. Kitomis dienomis — nuo 7 valandų ryto iki 5:30 valandos popiet.

V-737
"IT'S NO GO, PAL - WE'LL HAVE TO GO BACK TO RAT CATCHING"

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

Klūbas, kurs rūpinas miestelio švara,

Cicero. — Lietuvių Improvement Politikos Klūbas laikė susirinkimą spalį 12 d. Neatsilankius pirm. J. F. Kimbarkui, susirinkimą atidarė ir vedė pirm. pagelbininkas J. Areška. Protokolas pastarojo susirinkimo priimtas kaip skaitytas. Kaip jau žinoma, daugelis klūbo darbų yra sudėti ant veikiančios komisijos pečių. Komisijos raportai parodė, kad, po didelio spaudimo, miestelio valdžia jau pradėjo tvarkyti 14 St. Per virš metus ji buvo betvarkėje, išgriantais šalygatviais ir t. t. Reikale Cicero Ave. ir 15 St., kur tulas kontraktorius yra viskuo užvertęs, užteršęs, bandyta gražiuoju reikalauti, kad apšvarintų minėtas vietas. Viskas buvo be pasekmių. Dabar paruošta peticija su daugeliu parašų, kuri bus įteikta miestelio rotušėj (City Hall) 8 val. vakare. Komisija kvietė skaitlingai vietos gyventojus atsilankyti į miestelio tarybos susirinkimą ir paremti savo parašus reikalauti jant minėtos vietos apšvarinimo.

zacijų gavo tame užsimojime pritarimą ir atstovų vardus ir adresus. Bendras atstovų susirinkimas bus trečiadienį, spalį 20 d., 8 val. vakare, Liuosybės svetainėj. Primintina organizacijų atstovams, kad jei kuris per klaidą gali negauti pakvietimo, kviečiamas atsilankyti. Taipgi kurias organizacijas nepasiekė kvietimas, gali valdyba atstovauti savo organizaciją, nedaugiau kaip iš trijų atstovų.

Kreditas Cicero moterų or-

ganizacijoms už politikoj veikimą. Kaip teko girdėti, be jokio svyravimo jos išrinko atstoves, būtent Dievo Motinos Sopulingos draugystė ir Lietuvos Seserų Tautiška draugystė. Kitaip ir būti negali, nes moterims daugiausiai tenka vietos apylinkėj dienas praleisti, o vyrai tik trumpą laiką namie testovi.

Nežiūrint metų galo, į klūbą įsirašė keletas naujų narių.

PIRKITE PAS TUOS BIZNIERIUS, KURIE SKELBIASI "DRAUGE".

A. A.

URSULĖ JONAITIENĖ

(po tėvės Kizaitė)

Mirė Spalio 16 d., 1943, 11:30 val. ryte, sulaukus 82 metų. Gimus Lietuvoje. Kilo iš Panevėžio apskr., Klovainių parap., Meišunų kaime. Amerikoje išgyveno 58 m. Paliko dideliamė nulūdime dukterį Bernice Barkus ir žentą Povilą; sūnų Hippolyte ir marčią Vera ir du anukus, marčią Sophie, Jonaitis ir daug kitų giminių ir pažįstamų.

O Lietuvoje 3 seseris ir broj ir daug kitų giminių. Kūnas pašarvotas namuose, 3128 S. Union Ave. Telefonas Victory 5215.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, Spalio 20 d., 1943 18 nary 8 val. ryto bus atlydėta į Sv. Jurgio parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus gimines, draugus-ges ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nulūde: Dukė, Zentas, Sūnus, Marčios, Anukai, Brolis, Seserys ir Gimines.

Laidotuvių Direktorai: Mažeika-Evanauskas, Tel. Yards 1138-39.

NULIŪDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į -

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS JOSŲ PATOGUMUL:

1410 South 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICERO 2109
6812 So. Western Ave., Chicago
Telefonas Grovehill 0142

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiškam stoviui prieinamas.

PACHANKIS PAMINKLAI

PETER TROOST MONUMENT COMPANY
(Istaišta 1889 m.)

Meniški, Vertingi
PAMINKLAI
MAUZOLEJAI
ZENKLAI

Pasitikėjimo
Mumis
Rekordas—

Ši Firma Virš 50 metų
Tos Pačios Šeimos
Bankose!

PERSONALIZED MEMORIALS AT NO ADDITIONAL COST! PARTICULAR PEOPLE PREFER PACHANKIS PRODUCTIONS DISTRIBUTORS OF THE FAMOUS MONTELEO GRANITE Most Beautiful—Most Enduring—Strongest—Best In The World. BUY U. S. WAR BONDS WITH THE SAVINGS

KREIPKITES PRIE —

JOHN W. PACHANKIS

— THE LITHUANIAN MONUMENT MAN —
Member of the Lithuanian Chamber of Commerce

MODERNI Išvidinė PARODA: REZIDENCIJA:
4535 W. Washington Blvd. 5919 South Troy Street
Tel. ESTebrook 3645 Tel. REPUBLIC 4298
VALANDOS: Kasdien 9-9 v. vak.; šeštad. ir Sekm. 9-6 val.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos.

AMBULANCE

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Mes Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Phone LAF. 3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED ST. 710 W. 18th STREET
Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP

1646 WEST 46th ST. Phone YARDS 0781

MAŽEIKA EVANAUSKAS

3319 LITUANICA AVE. Phone YARDS 1138-39

LACHAWICZ IR SUNAI

2314 WEST 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
Phones: CANAL 2515 COMMODORE 5765 PULLMAN 1270

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVE. Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Phone YARDS 4908

Skolinam Pinigus Morgičiams

GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS
KREIPKITES PRIE MŪSŲ

TAUPLYKITE

dėl
1943

SUPREME

SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
PETRAS P. KEZON
Sekretorius ir Išdinknas

DABARTINĖ DIVIDENTŲ RATA **4%**

1751 W. 47th Street

Asthma Mucus Loosened First Day

For Thousands of Sufferers

Choking, gasping, wheezing spasms of bronchial asthma ruin sleep and energy. Ingredients in the prescription Mendozo quickly circulate through the blood and commonly help loosen the thick, strangling mucus the first day, thus aiding nature in palliating the terrible recurring choking spasms, and in promoting freer breathing and peaceful sleep. Mendozo is not a smoke, dope, or injection. Just pleasant, tasteless, pill-shaped tablets that have helped thousands of sufferers. Printed guarantee with each package — money back unless completely satisfactory. Ask your druggist for Mendozo today. Only 60c.

KREIPKITES PRIE MŪS TIESIOG IR SUTAUPYKIT AGENTŲ KOMISA.

SUVIRŠ 200 PAMINKLŲ RANDASIS PAS MŪS JUSŲ PASIRINKIMUL

Geriausio Materijolo ir Darbo.

Mūsų MENO SEDEVRAI pridavė daugeliui mūsų Lietuviams klientams pilną patenklinimą.

Didysis Ofisas ir Dirbtavė:

VENETIAN MONUMENT CO.

Mūsų pastatytas TEVAMS MARIJONAMS
DIDYSIS Ofisas ir Dirbtavė: 527 N. WESTERN AVE. (Netoli Grand Ave.) PHONE: SEELEY 6103

PASKUTINIS PAGERBIMAS

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

AMBULANCE Dieną ir Naktį

4605-07 SOUTH HERMITAGE AVENUE
Tel. YARDS 1741-1742
4603-04 SOUTH CALIFORNIA AVENUE
Tel. LAFayette 9727

RADIO PROGRAMAS — 8:00 val. Pirmad. ir Ketvirtad. vak. iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

Lietuviai kariai kovoje už U. S. laisvę ir pavergtųjų išlaisvinimą

Lietuvis Dėdės Samo kariuomenėje

Sgt. Stanley Norkus

Stanley Norkus gimė 1916 metais, spalio 15 dieną, East Chicago, Ind. Baigė Dievo Apeizdos parapijos pradinę mokyklą. Jis yra baigęs kolegiją. Baigęs mokslus dirbo E. Chicago, Ind., kaip mašinistas.

Stanley Norkus į Dėdės Samo kariuomenę išvyko 1943 metais, balandžio 26 dieną. Jis yra lakūnų tarnyboje.

Jis yra kilnaus būdo vyras. Nupirko Šv. Jurgio bažnyčiai arnotą. Jo motina Julia Norkus Šv. Jurgio bažnyčios jubiliejaus proga prisidėjo didele auka.

Stanley Norkaus motina Julia užprašė šv. Mišias už savo sūnaus sveikatą ir pasisekimą, šv. Mišios bus atlaikytos lapkričio 21 dieną.

Jo motina Julia Norkus gyvena Chicagoje 2948 So. Arch str. Ji yra žymi organizacijų ir klubų veikėja.

Gyveniman pažvelgus

Kas įvyksta kai alaus trokas apsiverčia

Surface Lines pranešė, jog daugiau kaip 20,000,000 ginkluotų jėgų vyrų ir moterų gavo nemokamai važiavimą. Šiais metais per pirmus devynius mėnesius užsimokėjusių keleivių buvo išviso 627,153,717, pakilo 11.5%, palyginant tą patį laikotarpį 1942 metų.

Sam Viscogliofi, 60 metų, 3233 Grenshaw ave., muzikas, valė šautuvą. Šautuvas netikėtai iššovė ir muzikas buvo sužeistas į pilvą. Tai įvyko anos savaitės gale.

Alaus bonkų kamščiai pradėjo šokinėti, kai alaus trokas apsivertė ir užsidegė, Waukegan rd., netoli Deer-

Trokas užmušė dukrą motinos rankose

Patricia Horton, 6 metų amžiaus, pereito penktadienio vakare žuvo, kai trokas, vairuojamas Lawrence Carroll, 24 metų, St. Louis, paslydo į saugią vietą. Maža mergytė ir jos motina lipo ir gatvėkarij, prie Ashland ir Waveland avės.

Motina, Mrs. Katherine Horton, 41 metų, našlė, 3710 N. Ashland ave., paėmė Patricia į savo rankas, kad padėtų jai atsistoti ant gatvėkario laiptų. Ir tuo tarpu trokas sudavė į motiną ir jos mažą dukterį. Duktė žuvo, o motina buvo sužeista.

Laivyno diena

Chicagoje spalio 27 dieną bus nepaprasta šventė. Tą dieną Chicago švęs Laivyno dieną. Apie 10,000 jūreivių, marinių ir coast guard vyrų, iš įvairių laivyno stočių ir lavinimo mokyklų, žygiuos per miestą, laivyno dienos parade.

PO AMERIKIEČIŲ AT AKŲ ANT WAKE SALOS

Dideli gaisrai sukelti Wake saloje nuo Amerikos lakūnų puolimo spalio 5-6 dienomis. Arčiau matosi pusiau paskendęs japonų laivas, kurį amerikiečiai nuskandino praėjusių metų gruodžio mėnesį, kuomet japonai okupavo tą salą. (Acme-Draugas Teleph.)

Sudegė E. St. Louis'o lietuvių bažnyčia

VOS SPEJUS KUNIGUI IŠNEŠTI ŠV. SAKRAMENTĄ, GRIUVO BAŽNYČIOS LUBOS. SUBĖGĖ ŽMONĖS DAR SPEJO IŠNEŠTI PAS DURIS STOVĖJUSIAS STATULAS IR IŠ ZOKRISTIJOS KAI KURIUOS BAŽNYTINIUS RŪBUS IR DAIKTUS.

(Telefonu)

East St. Louis, Ill. — Šeštadienio (spalio 16 d.) rytą E. St. Louis'o lietuvių katalikus ištiko didelė nelaimė — sudegė jų maldos namas — Nekalto Prasidėjimo, Panelės Šv. parapijos bažnyčia.

Gaisras, kaip pasirodė, kilo nuo sugedimo elektros laidų lubose virš didžiojo altoriaus. Gaisras kilo klebonui, kun. dr. A. Deksnui, laikant šv. Mišias. Nei klebonas, nei susirinkę į bažnyčią virš dvišimtis žmonių nepastebėjo, kad ugnis plečiasi bažnyčios bokštelyje. Kada jau pasirodė dūmų kamuoliai, iš lauko pusės pastebėjo žmonės įbėgo į vidų ir pranešė apie nelaimę. Išsąukta gaisrininkai. Tuo metu klebonas per Peter Noster nutraukęs Mišias šv. puolė prie Šv. Sakramento, kad jį išnešus. Kiti žmonės puolė į zokristiją, kad išnešus nors dalį bažnytinių rūbų. Kadangi gaisras greit plėtėsi, tad tik statulos ir kiti daiktai prie durų pavyko išnešti į lauką. Klebonui paėmus iš altoriaus šv. Sakramentą, tuojau griuvo lubos ir ugnis dar smarkiau išsiplėtė.

Nekalto Prasidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčia statyta 1897 metais. Buvo medinė. 1928 metais apmūryta ir išrodė dailiai. Prieš du metus atnaujinti altoriai, išigyta gražių bažnytinių rūbų. Viskas sudegė. Nuostolių, apskaičiuojama, sieks iki \$50,000.

Buvusiam klebonui Tikuišui išėjus į kariuomenės kapelionus, nauju klebonu buvo paskirtas kun. d. A. Deksnys, giminaitis plačiai Amerikoje žinomo kun. A. Deksnio (dėdės), kuris šiuo

metu eina vikaro pareigas Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Chicago. Kun. A. Deksnys yra Šveicarijoje baigęs aukštus mokslus. Į Ameriką atvyko prieš porą metų. Prieš paskiriant E. St. Louis'o lietuvių parapijos klebonu, buvo vikaru Visų Šventųjų parapijoje, Roseland, Ill.

Kiek parduota vandens
Iš vandens pardavimo surinkta laike pirmųjų devynių mėnesių viso \$11,890,276, o 1942 metais tuo pačiu laiku susinkta \$11,420,627. Apie tai praneša Commissioner of Public Works Hewitt.

Ale ir apetitas
Čiulbantis paukštis per 40 minučių sulesa 7,000 mažų kirmėlaičių nuo lapų.

Kiek parduota vandens

Iš lakūnų gyvenimo
Šeši prancūzų lakūnai pabėgo iš nacių nelaisvės su vokiečių lėktuvu

Ale ir apetitas

LAKŪNAI ATVYKO Į ALGIERS. KAIP LAKŪNAI PABĖGO IŠ NELAISVĖS

Kiekvienam žmogui laisvė brangi, todėl jis dėl jos kovoja ir stengiasi pasprukti iš nelaisvės.

Šeši prancūzai lakūnai oficeriai, kurie buvo nacių nelaisvėje, pačiupo vokiečių Messerschmitt lėktuvą iš belaisvių kempės ir atskrido į Algiers. Prieš atskrendant į Algiers prancūzai lakūnai tik nebuvo nušauti virš Anglijos.

Kaip prancūzams lakūnams pasisekė pačiupti vokiečių lėktuvą pasakojo prancūzų pilotas. Jis pasakė:

„Vokiečiai mus pristatė taisyti jų Messerschmitt, ir mes naudojomes laiką. Nuo liepos 5 dienos mes slėpėm literis po literio gazoliną ir aliejų, iki mes turėjom aštuonis hectoliters“ (biskį daugiau kaip 200 galonų).

Rugsėjo 29 dieną mes visi išokom į lėktuvą, ir saugiai nuvykom į Angliją, — tęsė savo pasakojimą prancūzų pilotas. „Dvi valandas ir 15 minučių vėliau mes įskridom į baisią britų ugnį, virš

Croydon. Mes per radiją pranešėm: „nešaudykite, mes esame šeši prancūzų oficeriai.“

„Liovės šaudyti, bet visas britų kovos lėktuvų squadronas mus sekė.“

Prancūzams buvo sunku įtikinti britus apie savo pabėgimą iš nacių nelaisvės, bet paskui prancūzams lakūnams buvo leista skristi į Algiers, Gibraltar ir Morocco keliu, lydint britų kovos lėktuvams.

Ši įdomi žinia buvo gauta pereitą penktadienį, spalio 15 dieną.

Skelbkitės „Drauge“.

Kaip gili yra jūra?

Didžiausias jūrų gilumas esąs pietų Atlantiko vandenyne, vidurkelyje tarp Tristan d'Acunha salos ir Rio de Laplata įtakos. Dugnas ten buvo pasiekta už 40,236 pėdų, arba septynių ir trijų penktadalių mylios.

Šiauriniame Atlantikos vandenyne, į pietus nuo Niufaundlando, dugnas buvo pasiekta už 4,580 sieksnių arba 27,480 pėdų, o į pietus nuo Bermudos salų giluma surasta 34,000 pėdų giluma, arba šešių ir pusės mylios.

Vidutinis visų vandenynų gilumas yra nuo 2,000 iki 2,500 sieksnių.

Žmogus išgyveno 185 metus

Yra užrašyta, jog Vengrijos kaimietis Petras Čartan gimęs 1539 metais, o miręs 1724 m., vadinasi išgyveno 185 metus.

Rudos stampos

Rudųjų stampų C, D ir E galiojimas baigiasi spalio 30 dieną.

Mėlynos stampos

Mėlynųjų stampų U, V ir W galiojimas baigiasi spalio 20 dieną. Mėlynųjų stampų E, Y ir Z galiojimas baigiasi lapkričio 20 dieną.

Batų pora

Batų stampa No. 18 gera iki ateinančio pažymėjimo.

Dažna pavardė

Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir Anglijoje yra asmenų su pavarde Smith daugiau, negu bet kur kitur.

Kur nėra lietaus?

Pasaulyje sausiasia vieta yra Egipto dalis, tarp dviejų žemutinių Nilo vandenuolių. Sakoma, jog ten lietus niekada nėra kritęs iš debesų, todėl gyventojai netiki keleiviams, kurie sako, jog vanduo krinta iš debesų.

Poperio gamyba

Egiptiečiai poperiu gamina 200 metų prieš Kristaus gimimą. Poperis iš medvilnės 1000 m. gaminta. 1300 m. poperis iš skudurų gaminta.

Aukso pinigai

Herodotas sako, kad Krezas buvo pirmutinis karalius, kuris kalė pinigus iš aukso.

Vario vertė

Penktame amžiuje, prieš Kristų, grūnytas varis buvo taip branginamas, kaip ir auksas.

40 asmenų

Ant laisvės statulos galvos gali tiesiai stovėti 40 asmenų.

× E. Montvilas, S.J., M.A., kuris per tris metus mokino Detroit universitete, ši mėnesį laimėjo \$50.00 — pirma dovana „Queen's Work Original Song Contest“. Dabar jis studijuoja teologiją West Baden kolegijoje, kurioj yra paskirtas Teologijos „Bidellus“. Tai nepaprasta scholastikų garbė. E. Montvilas yra kilęs iš Cice-ro.

× Pamatykite šio mėnesio „Vyties“ numerį. Tikrai pasigrožėsit ir užsisakysit. Kaina metams tik du doleriai; už tą pačią mokesį skaitaisi ir parys Liet. Vyčių organizacijos, turi sprendžiamąjį balsą visuose jos reikaluose.

× Pranciškus Jurgelas, cicerietis, brolis žinomų scenos ir radio dainininkų Jurgelaičių, gautomis žiniomis, yra dingęs Italijoje. Reiškia, jis dar neskaitomas žuvusiu. Gal, kur nors paklydęs, o gal, paimtas į priešų nelaisvę.

× „Pajūrio aukos“, pirmą syk Chicagoje vaidinimo, tikieta jau galima gauti visose kolonijose (pas veikėjus). Veikalas bus vaidinamas lapkričio 21 d., Šv. Jurgio parapijos salėj. Vaidins Ateitininkų draugovės scenos mėgėjų grupė.

× Kun. Zakaruskas, Gimimo Panelės Šv. parapijos vikaras, kiek teko girdėti, kviečiamas būti vedėju L. Vyčių Chicagos apskrities choro. Kun. Zakaruskas yra žymus muzikas ir žinia apie kvietimą vadovauti tam chorui jaunimas sutinka dideliu entuziazmu.

× „Vyties“ spalio mėnesio numeris jau išėjo iš spaudos ir nariai bei skaitytojai šiomis dienomis gaus tikrai gražų: techniškai, turiniu ir iliustracijomis leidinį. Džiugu, kad L. Vyčių organizacijoj sparčiai eina atgijimas.

× Marytė Žutautaitė, neseniai įsigijus piano, spalio 17 d. pakvietė Ateitininkų draugovės choristus padaryti pas ją repeticiją. Spalio 24 d. choras išpildys karėiviams vienos valandos tautinių šokių ir dainavimo programą Highland Park USO teatre.

× Mokslo ir Pramonės Muziejuje, Jackson Parke, šandie bus iliustruotos paskaitos šiomis temomis: 11 val. ryto — parašutai, kaip jie padirbami ir vartojami; 11:30 val. ryto — kas yra šiluma? — paskaita ir demonstravimas iš fizikos; 3 val. popiet — paskaita iš fizikos; 3:30 val. popiet — demonstravimas ūkio mašinų, kaip jos vystėsi pradant piau-tuvu. Įžanga į muziejų laisva.

Pirkite Karo Bonus.

REFINISHING REPAIRING UPHOLSTERING

„IS MCSŲ DIRBTUVĖS TIESIAI JUMS“

VISAS DARBAS IR MATERIOLAS PILNAI GVARANTUOJAMAS

Neišmeskite savo senų išdėvėtų rakandų, bet paveskite mums juos perdirbti mūsų pilnai įrengtoje dirbtuvėje. Pirmiau dirbome naujus rakandus, o dabar iš prieštasties karo mes visą savo dirbtuvę pertaisėm perdirbimui senų rakandų, vartojant vien tik geriausius materiolus. Turime didelį pasirinkimą visokių spalvų ir audinių apraukimui materiolų.

DAR TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ NAUJŲ RAKANDŲ ir jūs galite išmainyti savo senus ant naujų.

ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Parlor Setų Išdirbėjai
JUOZAPAS KAZIKAITIS — SAVININKAS
4140 ARCHER AVE. TEL.: LAFAYETTE 3516